

Bruxelles, 11.3.2020
COM(2020) 98 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Un nou Plan de acțiune privind economia circulară
Pentru o Europă mai curată și mai competitivă**

CUPRINS

1.	INTRODUCERE	2
2.	UN CADRU DE POLITICĂ PRIVIND PRODUSELE SUSTENABILE	3
2.1.	Proiectarea de produse sustenabile	3
2.2.	Capacitarea consumatorilor și a achizitorilor publici	5
2.3.	Circularitatea în procesele de producție	6
3.	LANȚURILE VALORICE ALE PRODUSELOR-CHEIE	7
3.1.	Produsele electronice și TIC	7
3.2.	Bateriile și vehiculele	8
3.3.	Ambalajele	9
3.4.	Materialele plastice	10
3.5.	Produsele textile	11
3.6.	Construcțiile și clădirile	12
3.7.	Alimentele, apa și nutrienții	13
4.	MAI PUȚINE DEȘEURI, MAI MULTĂ VALOARE	14
4.1.	O politică consolidată privind deșeurile în sprijinul prevenirii generării de deșeuri și al circularității	14
4.2.	Consolidarea circularității într-un mediu fără substanțe toxice	15
4.3.	Crearea unei piețe a UE funcționale pentru materiile prime secundare	15
4.4.	Exporturile de deșeuri din UE	16
5.	PENTRU O BUNĂ FUNCȚIONARE A CIRCULARITĂȚII LA NIVELUL CETĂȚENILOR, AL REGIUNILOR ȘI AL ORAȘELOR	17
6.	ACȚIUNI TRANSVERSALE	17
6.1.	Circularitatea ca o condiție prealabilă pentru neutralitatea climatică	17
6.2.	Crearea unor condiții economice favorabile	18
6.3.	Asigurarea tranziției prin cercetare, inovare și digitalizare	19
7.	STIMULAREA EFORTURILOR LA NIVEL MONDIAL	20
8.	MONITORIZAREA PROGRESSELOR	21
9.	CONCLUZIE	21

1. INTRODUCERE

Nu există decât o singură planetă Pământ, însă până în 2050 lumea va consuma ca și cum ar exista trei astfel de planete¹. Potrivit estimărilor, consumul global de materiale precum biomasa, combustibilii fosili, metalele și mineralele se va dubla în următorii patruzeci de ani², iar producția anuală de deșeuri va crește cu 70 % până în 2050³.

Având în vedere că jumătate din emisiile totale de gaze cu efect de seră și peste 90 % din declinul biodiversității și din stresul hidric sunt cauzate de extracția și prelucrarea resurselor, **Pactul verde european⁴** a lansat o strategie concertată pentru o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă. **Extinderea economiei circulare de la pionieri la principalii actori economici** va contribui în mod decisiv la atingerea **neutralității climatice până în 2050** și la **decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor**, asigurând în același timp competitivitatea pe termen lung a UE și faptul că nimeni nu este lăsat în urmă.

Pentru a îndeplini acest obiectiv ambițios, **UE trebuie să accelereze tranziția către un model de creștere regenerativă, care să dea înapoi planetei mai mult decât ia de la aceasta**, să progreseze către o situație în care își **menține consumul de resurse în limitele planetei** și, așadar, să depună eforturi pentru a-și **reduce amprenta de consum** și a-și **dubla rata de utilizare circulară a materialelor în deceniul următor**.

Pentru întreprinderi, colaborarea în vederea creării unui cadru pentru produse sustenabile va oferi noi oportunități în UE și în afara acesteia. Această **tranziție treptată, însă ireversibilă către un sistem economic sustenabil** este o componentă indispensabilă a **noii strategii industriale a UE**. Un studiu recent estimează că aplicarea principiilor economiei circulare în întreaga economie a UE are potențialul de a majora PIB-ul UE cu 0,5 % până în 2030, creând aproximativ 700 000 de noi locuri de muncă⁵. Există argumente economice clare și pentru întreprinderile individuale: având în vedere că întreprinderile producătoare din UE cheltuiesc, în medie, aproximativ 40 % pe materiale, modelele de gestionare a materialelor în buclă închisă le pot mări rentabilitatea, protejându-le, în același timp, de fluctuațiile prețurilor la resurse.

Pornind de la piața unică și de la potențialul tehnologiilor digitale, economia circulară poate **consolida baza industrială a UE** și poate **stimula înființarea de întreprinderi și spiritul antreprenorial în rândul IMM-urilor**. Modelele inovatoare bazate pe o relație mai strânsă cu clienții, personalizarea produselor fabricate în serie, economia participativă și colaborativă, susținută de tehnologii digitale (cum ar fi internetul obiectelor, tehnologiile de lucru cu volume mari de date, tehnologia blockchain și inteligența artificială), vor accelera circularitatea și vor dematerializa totodată economia noastră; ca urmare, Europa va fi mai puțin dependentă de materiile prime.

Pentru cetățeni, economia circulară va furniza **produse de înaltă calitate, funcționale și sigure, eficiente și cu prețuri accesibile**, cu o durată de viață mai îndelungată și concepute pentru a fi reutilizate, reparate și reciclate la un nivel de înaltă calitate. O întreagă **nouă gamă de servicii sustenabile**, de modele de afaceri de tip „produs ca

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

² OCDE (2018), „Global Material Resources Outlook to 2060”.

³ Banca Mondială (2018), „What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050”.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ Cambridge Econometrics, Trinomics și ICF (2018), „Impacts of circular economy policies on the labour market”.

serviciu” (*product-as-service*) și de soluții digitale vor contribui la îmbunătățirea calității vieții, la crearea de locuri de muncă inovatoare și la actualizarea cunoștințelor și a competențelor.

Prezentul plan de acțiune pentru economia circulară prezintă o agendă orientată spre viitor, menită să realizeze obiectivul unei Europe mai curate și mai competitive, în colaborare cu actorii economici, consumatorii, cetățenii și organizațiile societății civile. Planul de acțiune vizează accelerarea schimbărilor radicale cerute de Pactul verde european, bazându-se pe acțiunile în domeniul economiei circulare puse în aplicare începând cu 2015⁶. Ca parte a planului, se va asigura raționalizarea și adaptarea pentru un viitor sustenabil a cadrului de reglementare și valorificarea la maximum a noilor oportunități oferite de tranziție, reducându-se în același timp la minimum sarcinile pentru cetățeni și întreprinderi.

Planul prezintă o serie de inițiative interconectate vizând instituirea unui **cadru de politică solid și coerent privind produsele, grație căruia produsele, serviciile și modelele de afaceri sustenabile vor deveni norma, iar tiparele de consum se vor transforma definitiv, astfel încât să se evite de la bun început generarea de deșeuri.** Acest cadru de politică privind produsele va fi implementat în mod progresiv, iar lanțurile valorice ale produselor-cheie vor fi abordate cu prioritate. Se vor institui măsuri suplimentare pentru a **reduce deșeurile** și pentru a se asigura faptul că UE dispune de o **piață internă funcțională pentru materiile prime secundare de înaltă calitate.** În același timp, se va consolida capacitatea UE de a-și asuma responsabilitatea pentru propriile deșeuri.

Europa nu va realiza o schimbare radicală dacă acționează de una singură. UE va continua să joace rolul de **lider în trecerea la o economie circulară la nivel mondial**⁷ și să își utilizeze influența, expertiza și resursele financiare pentru a pune în aplicare **obiectivele de dezvoltare durabilă pentru 2030.** Un alt scop urmărit de prezentul plan este asigurarea faptului că economia circulară funcționează pentru cetățeni, regiuni și orașe, contribuie pe deplin la neutralitatea climatică și valorifică potențialul cercetării, al inovării și al digitalizării. Planul prevede dezvoltarea în continuare a unui **cadru de monitorizare solid**, care să contribuie la măsurarea bunăstării „dincolo de PIB”.

2. UN CADRU DE POLITICĂ PRIVIND PRODUSELE SUSTENABILE

2.1. Proiectarea de produse sustenabile

În faza de proiectare se determină până la 80 % din impacturile produselor asupra mediului⁸, însă **modelul liniar de tipul „iei-produci-folosești-arunci” nu oferă producătorilor stimulente suficiente pentru a asigura o mai mare circularitate pentru produsele lor.** Multe produse se strică prea repede și nu pot fi refolosite, reparate sau reciclate cu ușurință și multe sunt făcute pentru a fi utilizate doar o singură dată. Piața unică oferă însă o masă critică ce permite UE să stabilească standarde mondiale în materie de sustenabilitate a produselor și să influențeze proiectarea produselor și gestionarea lanțului valoric la nivel mondial.

Inițiativele și legislația UE abordează deja, într-o anumită măsură, aspectele legate de sustenabilitatea produselor, prevăzând cerințe obligatorii sau voluntare. În

⁶ COM(2015) 614 final.

⁷ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 100.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4d42d597-4f92-4498-8e1d-857cc157e6db>

special, Directiva privind proiectarea ecologică⁹ reglementează cu succes eficiența energetică și anumite caracteristici de circularitate ale produselor cu impact energetic. În același timp, instrumente precum eticheta ecologică a UE¹⁰ sau criteriile UE privind achizițiile publice verzi¹¹ au un domeniu de aplicare mai larg, însă un impact redus, din cauza limitărilor aferente abordărilor pe bază voluntară. De fapt, **nu există un set cuprinzător de cerințe** pentru a se asigura că toate produsele introduse pe piața UE devin din ce în ce mai sustenabile și rezistă testului circularității.

Pentru a face ca produsele să fie adecvate pentru o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și circulară, pentru a reduce cantitatea de deșeuri și pentru a se asigura că performanța principalilor lideri în materie de sustenabilitate devine treptat regula, Comisia va propune o **inițiativă legislativă privind politica în domeniul produselor sustenabile**.

Esența acestei inițiative legislative va fi de a extinde Directiva privind proiectarea ecologică pentru a include și alte produse decât cele cu impact energetic, astfel încât **cadru privind proiectarea ecologică să se aplice unei game cât mai largi de produse și să se obțină rezultatele dorite în materie de circularitate**.

Ca parte a acestei inițiative legislative și, după caz, prin propuneri legislative complementare, Comisia va avea în vedere stabilirea unor **principii în materie de sustenabilitate** și a altor modalități adecvate pentru a reglementa următoarele aspecte:

- îmbunătățirea **sustenabilității** produselor și a **potențialului de reutilizare, de actualizare și de reparare**, controlul prezenței **substanțelor chimice periculoase** în produse și sporirea **eficienței produselor din punctul de vedere al consumului de energie și al utilizării resurselor**;
- mărirea **conținutului de materiale reciclate din produse**, asigurând în același timp performanța și siguranța acestora;
- asigurarea faptului că produsele pot fi **refabricate și reciclate la un nivel de înaltă calitate**;
- reducerea **amprentei de carbon și a amprentei de mediu**;
- restricționarea produselor de **unică folosință** și combaterea **obsolescenței premature**;
- introducerea unei **interdicții a distrugerii bunurilor de folosință îndelungată care nu au fost vândute**;
- stimularea modelelor de afaceri de tip „**produs ca serviciu**” sau a altor modele în care **producătorii își păstrează dreptul de proprietate asupra produsului** sau răspunderea pentru funcționarea acestuia de-a lungul întregului ciclu de viață al produsului;
- mobilizarea potențialului **digitalizării** informațiilor referitoare la produse, inclusiv a soluțiilor cum ar fi **pașapoartele, etichetele și filigranele digitale**;

⁹ Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, JO L 285, 31.10.2009, p. 10.

¹⁰ Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind eticheta UE ecologică, JO L 27, 30.1.2010, p. 1.

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

- recompensarea produselor în funcție de **performanța lor în materie de sustenabilitate**, inclusiv acordând stimulente pentru nivelurile ridicate de performanță.

Se va acorda prioritate grupurilor de produse identificate în contextul lanțurilor valorice abordate în prezentul plan de acțiune, cum ar fi produsele electronice, produsele TIC și textilele, dar și mobilierului și produselor intermediare cu impact ridicat, cum ar fi oțelul, cimentul și produsele chimice. Alte grupuri de produse vor fi identificate pe baza impactului lor asupra mediului și a potențialului lor de circularitate.

Această inițiativă legislativă și orice alte abordări complementare de reglementare sau voluntare vor fi elaborate în așa fel încât să **amelioreze coerența cu instrumentele existente care reglementează produsele de-a lungul diferitelor etape ale ciclului lor de viață**. Comisia își propune ca **principiile în materie de sustenabilitate a produselor să ghideze, în viitor, politici și evoluții legislative mai ample**. De asemenea, Comisia va îmbunătăți eficacitatea actualului cadru de proiectare ecologică pentru produsele cu impact energetic, inclusiv prin adoptarea rapidă și punerea în aplicare a unui nou plan de lucru privind proiectarea ecologică și etichetarea energetică pentru 2020-2024 pentru grupuri de produse individuale.

Revizuirea Directivei privind proiectarea ecologică, precum și continuarea activității legate de anumite grupuri de produse, în cadrul proiectării ecologice sau în contextul altor instrumente, se vor sprijini, după caz, pe criterii și norme stabilite prin Regulamentul privind etichetarea ecologică a UE, prin abordarea bazată pe amprenta de mediu a produselor¹² și prin criteriile UE privind achizițiile publice verzi. Comisia va lua în considerare introducerea unor cerințe obligatorii pentru ameliorarea sustenabilității nu numai în cazul bunurilor, ci și în cel al serviciilor. Posibilitatea de a introduce cerințe legate de aspectele de mediu și sociale de-a lungul lanțului valoric, de la producție până la sfârșitul ciclului de viață, va fi, de asemenea, evaluată cu atenție, inclusiv în contextul normelor OMC. De exemplu, asigurarea accesibilității anumitor produse și servicii¹³, care contribuie deja la incluziunea socială, poate avea avantajul suplimentar de a îmbunătăți sustenabilitatea produselor și potențialul de reutilizare a acestora.

În plus, pentru a sprijini **aplicarea eficace și eficientă** a noului cadru privind produsele sustenabile, Comisia:

- va institui un **Spațiu european al datelor pentru aplicații inteligente în economia circulară**¹⁴, care să cuprindă date privind lanțurile valorice și informațiile referitoare la produse;
- își va intensifica eforturile, în cooperare cu autoritățile naționale, pentru **asigurarea respectării cerințelor aplicabile în materie de sustenabilitate** în cazul produselor introduse pe piața UE, în special prin realizarea de **inspecții concertate și prin măsuri de supraveghere a pieței**.

2.2. Capacitarea consumatorilor și a achizitorilor publici

Capacitarea consumatorilor și punerea la dispoziția acestora de oportunități de a-și reduce costurile reprezintă un element esențial al cadrului de politică privind produsele

¹² https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm

¹³ Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, JO L 151, 7.6.2019, p. 70.

¹⁴ COM (2020) 67 final.

sustenabile. Pentru a îmbunătăți participarea consumatorilor la economia circulară, Comisia va propune o revizuire a legislației UE în materie de protecție a consumatorilor, astfel încât **aceștia să primească informații fiabile și relevante privind produsele în momentul achiziționării**, inclusiv referitor la **durata de viață** a acestora, și privind **disponibilitatea unor servicii de reparare, a pieselor de schimb și a unor manuale de reparare**. Comisia va lua în considerare, de asemenea, **consolidarea suplimentară a protecției consumatorilor împotriva dezinformării ecologice și a obsolescenței premature** și stabilirea unor cerințe minime pentru **etichetele/logourile de sustenabilitate** și pentru **instrumentele de informare**.

În plus, Comisia va depune eforturi pentru a **institui un nou „drept la reparare”** și va lua în considerare instituirea unor **noi drepturi materiale orizontale pentru consumatori**, de exemplu în ceea ce privește disponibilitatea pieselor de schimb sau accesul la servicii de reparare și, în cazul produselor TIC și electronice, la servicii de actualizare. În ceea ce privește rolul pe care îl pot juca **garanțiile** în furnizarea de produse mai adecvate din punctul de vedere al circularității, Comisia va analiza posibile modificări și în contextul revizuirii Directivei 2019/771¹⁵.

Comisia va propune, de asemenea, ca **întreprinderile să își justifice mențiunile „ecologic”** utilizând metode referitoare la amprenta de mediu a produselor și a organizațiilor. Comisia va testa integrarea acestor metode în eticheta ecologică a UE și va include mai sistematic sustenabilitatea, posibilitatea de reciclare și conținutul de materiale reciclate în criteriile de acordare a etichetei ecologice a UE.

Puterea de cumpărare a autorităților publice reprezintă 14 % din PIB-ul UE și poate servi ca motor puternic al cererii de produse sustenabile. Pentru a valorifica acest potențial, Comisia va propune instituirea de **criterii și obiective minime obligatorii pentru achizițiile publice verzi în legislația sectorială** și va introduce treptat **obligatia de raportare pentru a monitoriza adoptarea achizițiilor publice verzi**, fără a crea sarcini administrative nejustificate pentru achizitorii publici. În plus, Comisia va continua să sprijine consolidarea capacităților prin orientare, formare și diseminarea de bune practici și va încuraja achizitorii publici să ia parte la inițiativa **„Achiziții publice pentru climă și mediu”**, care va facilita schimburile între achizitorii care s-au angajat să facă achiziții publice verzi.

2.3. Circularitatea în procesele de producție

Circularitatea este o parte esențială a unei transformări mai largi a industriei în tranziția către neutralitatea climatică și competitivitatea pe termen lung. Aceasta poate duce la economii substanțiale în toate lanțurile valorice și procesele de producție, poate genera o valoare adăugată și poate debloca oportunități economice. În sinergie cu obiectivele stabilite în Strategia industrială¹⁶, Comisia va favoriza o mai mare circularitate a industriei prin următoarele măsuri:

- va evalua opțiunile pentru promovarea în continuare a circularității în procesele industriale în contextul revizuirii **Directivei privind emisiile industriale**¹⁷,

¹⁵ Directiva (UE) 2019/771 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri, JO L 136, 22.5.2019, p. 28.

¹⁶ COM(2020) 102.

¹⁷ Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării), JO L 334, 17.12.2010, p. 17.

inclusiv integrarea practicilor economiei circulare în viitoarele documente de referință privind cele mai bune tehnici disponibile;

- va facilita simbioza industrială prin dezvoltarea unui **sistem de raportare și de certificare coordonat de industrie** și va sprijini realizarea simbiozei industriale;
- va sprijini **sustenabilitatea și circularitatea sectorului bioproduselor** prin punerea în aplicare a Planului de acțiune în domeniul bioeconomiei¹⁸;
- va promova utilizarea **tehnologiilor digitale pentru localizarea, urmărirea și cartografierea resurselor**;
- va promova adoptarea tehnologiilor ecologice prin intermediul unui sistem solid de verificare, prin **înregistrarea sistemului UE de verificare a tehnologiilor de mediu** ca marcă UE de certificare.

Noua **Strategie pentru IMM-uri**¹⁹ va promova circularitatea în domeniul colaborării industriale în rândul IMM-urilor, utilizând formarea, consilierea oferită în cadrul Rețelei întreprinderilor europene privind colaborarea clusterelor și transferul de cunoștințe prin intermediul Centrului european de cunoștințe privind eficiența resurselor.

3. LANȚURILE VALORICE ALE PRODUSELOR-CHEIE

La provocarea în materie de sustenabilitate reprezentată de lanțurile valorice ale produselor-cheie trebuie răspuns cu acțiuni urgente, cuprinzătoare și coordonate, care vor face parte integrantă din cadrul de politică privind produsele sustenabile descris în secțiunea 2. Aceste acțiuni vor sprijini combaterea situației de urgență climatică și vor contribui la strategia industrială a UE, precum și la viitoarele strategii privind biodiversitatea și pădurile și la strategia „de la fermă la consumator”. Ca parte a guvernantei acțiunilor sectoriale, Comisia va coopera îndeaproape cu părțile interesate în cadrul lanțurilor valorice ale produselor-cheie pentru a identifica obstacolele din calea extinderii piețelor pentru produsele economiei circulare și modalitățile de a elimina aceste obstacole.

3.1. Produsele electronice și TIC

Echipamentele electrice și electronice continuă să reprezinte unul dintre fluxurile de deșeuri cu cea mai rapidă creștere din UE, cu rate anuale de creștere de 2 %. Se estimează că mai puțin de 40 % din deșeurile electronice sunt reciclate în UE²⁰. Se pierde valoare atunci când produse care funcționează pe deplin sau parțial sunt aruncate deoarece nu pot fi reparate, bateria lor nu poate fi înlocuită ori software-ul nu mai beneficiază de suport tehnic sau atunci când materialele încorporate în dispozitive nu sunt recuperate. Aproximativ doi din trei europeni ar dori să își folosească dispozitivele digitale pe care le dețin pentru o perioadă mai lungă de timp, cu condiția ca performanța lor să nu fie afectată în mod semnificativ²¹.

Pentru a face față acestor provocări, Comisia va prezenta o **Inițiativă pentru circularitate în domeniul electronicii**, care va mobiliza atât instrumentele existente, cât și instrumente noi. În conformitate cu noul cadru de politică privind produsele

¹⁸ COM(2018) 763 final.

¹⁹ COM(2020) 103.

²⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt130&plugin=1

²¹ Eurobarometru special 503, ianuarie 2020.

sustenabile, această inițiativă va promova o durată de viață mai lungă a produselor și va include, printre altele, următoarele acțiuni:

- măsuri de reglementare privind produsele electronice și TIC, inclusiv **telefoanele mobile, tabletele și laptopurile**, în temeiul Directivei privind proiectarea ecologică, astfel încât dispozitivele să fie proiectate pentru a fi eficiente din punct de vedere energetic, durabile, reparabile, să poată fi actualizate, întreținute, reutilizate și reciclate. Viitorul plan de lucru pentru proiectarea ecologică va cuprinde detalii suplimentare cu privire la acest aspect. **Imprimantele și consumabilele, cum ar fi cartușele**, vor fi, de asemenea, vizate, cu excepția cazului în care sectorul ajunge la un acord voluntar ambițios în următoarele șase luni;
- axarea pe produsele electronice și TIC ca **sector prioritar pentru punerea în aplicare a „dreptului la reparare”**, inclusiv a dreptului de actualizare a software-ului depășit;
- măsuri de reglementare privind **încărcătoarele de telefoane mobile și alte dispozitive similare**, inclusiv **introducerea unui încărcător comun**, îmbunătățirea durabilității cablurilor de încărcătoare, precum și stimulente pentru decuplarea cumpărării de încărcătoare de cumpărarea unor dispozitive noi;
- îmbunătățirea colectării și tratării deșeurilor de echipamente electrice și electronice²², inclusiv prin explorarea opțiunilor de a crea **un sistem de recuperare la nivelul UE pentru returnarea sau revânzarea telefoanelor mobile, a tabletelor și a încărcătoarelor vechi**;
- revizuirea normelor UE privind **restricțiile de utilizare a substanțelor periculoase în echipamentele electrice și electronice**²³ și furnizarea de orientări pentru a îmbunătăți coerența cu legislația relevantă, inclusiv cu REACH²⁴ și cu legislația privind proiectarea ecologică.

3.2. Bateriile și vehiculele

Bateriile și vehiculele sustenabile sunt baza mobilității viitorului. În scopul de a înregistra progrese rapide în ceea ce privește îmbunătățirea sustenabilității lanțului valoric emergent al bateriilor pentru electromobilitate și de a spori potențialul de utilizare circulară a tuturor bateriilor, Comisia va propune anul acesta un **nou cadru de reglementare pentru baterii**. Această propunere legislativă se va baza pe evaluarea Directivei privind bateriile²⁵ și pe activitatea Alianței pentru baterii și va lua în considerare următoarele elemente:

- instituirea de **norme privind conținutul de materiale reciclate** și de măsuri de îmbunătățire a ratelor de **colectare și de reciclare a tuturor bateriilor**,

²² Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), JO L 197, 24.7.2012, p. 38.

²³ Directiva 2011/65/UE privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice, JO L 305, 21.11.2017, p. 8.

²⁴ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) și de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, JO L 396, 30.12.2006, p. 1.

²⁵ Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei 91/157/CEE, JO L 266, 26.9.2006, p. 1.

asigurarea **recuperării materialelor valoroase** și furnizarea de **informații pentru consumatori**;

- abordarea problemei **bateriilor nereîncărcabile** în vederea eliminării treptate a utilizării acestora în cazul în care există alternative;
- stabilirea unor **cerințe în materie de sustenabilitate și de transparență pentru baterii**, luând în considerare, de exemplu, amprenta de carbon a fabricării bateriilor, aprovizionarea etică cu materii prime și siguranța aprovizionării, precum și facilitarea reutilizării, reafectării și reciclării.

Comisia va propune, de asemenea, revizuirea normelor privind **vehiculele scoase din uz**²⁶, cu scopul de a promova modele de afaceri mai adecvate din punctul de vedere al circularității, **prin corelarea aspectelor legate de proiectare cu tratarea la sfârșitul ciclului de viață**, prin analizarea **normelor privind conținutul obligatoriu de materiale reciclate pentru anumite materiale** ale pieselor și prin **îmbunătățirea eficienței reciclării**. În plus, Comisia va analiza măsurile cele mai eficiente pentru a asigura colectarea și tratarea rațională din punct de vedere ecologic a **uleiurilor uzate**.

Dintr-o perspectivă mai largă, viitoarea **Strategie europeană cuprinzătoare privind Mobilitatea sustenabilă și inteligentă** va analiza consolidarea sinergiilor cu tranziția către economia circulară, în special prin utilizarea unor soluții de afaceri de tip „produs ca serviciu” pentru reducerea consumului de materiale prime virgine, pentru utilizarea combustibililor alternativi sustenabili, pentru optimizarea utilizării infrastructurii și a vehiculelor, pentru majorarea gradului de ocupare și a factorilor de încărcare, precum și pentru eliminarea deșeurilor și a poluării.

3.3. Ambalajele

Volumul de materiale utilizate pentru ambalare este în creștere continuă, iar în 2017 deșeurile de ambalaje din Europa au atins un nivel record: 173 kg pe cap de locuitor, cel mai înalt nivel înregistrat vreodată. Pentru a se asigura că toate ambalajele de pe piața UE sunt reutilizabile sau reciclabile într-un mod viabil din punct de vedere economic până în 2030, Comisia va revizui Directiva 94/62/CE²⁷ pentru a **consolida cerințele esențiale obligatorii pentru ambalajele** care pot fi folosite pe piața UE și va lua în considerare alte măsuri, cu accent pe:

- **reducerea ambalării (excesive) și a deșeurilor de ambalaje**, inclusiv prin stabilirea de obiective și prin alte măsuri de prevenire a generării de deșeuri;
- stimularea **proiectării ambalajelor pentru a fi reutilizate și reciclate**, inclusiv prin luarea în considerare a introducerii unor restricții privind utilizarea anumitor materiale de ambalare pentru anumite utilizări, în special în cazul în care sunt posibile produse sau sisteme alternative reutilizabile sau în care bunurile de consum pot fi manipulate în condiții de siguranță fără a fi ambalate;
- luarea în considerare a **reducerii complexității materialelor de ambalare**, inclusiv a numărului de materiale și de polimeri utilizați.

²⁶ Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind vehiculele scoase din uz, JO L 269, 21.10.2000, p. 34.

²⁷ Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, JO L 365, 31.12.1994, p. 10.

Ca parte a inițiativei de armonizare a sistemelor de colectare separată menționată în secțiunea 4.1, Comisia va evalua fezabilitatea unei **etichetări la nivelul UE care să faciliteze separarea corectă a deșeurilor de ambalaje la sursă**.

Comisia va stabili, de asemenea, **norme privind reciclarea în condiții de siguranță pentru a intra în contact cu alimentele a materialelor plastice** care nu sunt PET.

De asemenea, Comisia va monitoriza cu strictețe și va sprijini punerea în aplicare a cerințelor Directivei privind apa potabilă pentru ca **apa potabilă de la robinet să fie accesibilă în locuri publice**, ceea ce va reduce dependența de apa îmbuteliată și va preveni generarea de deșeuri de ambalaje.

3.4. Materialele plastice

Strategia UE pentru materialele plastice în economia circulară²⁸ a pus în mișcare un set cuprinzător de inițiative care răspund unei provocări de interes public major. Cu toate acestea, având în vedere că în următorii 20 de ani se preconizează dublarea consumului de materiale plastice, Comisia va lua măsuri specifice suplimentare pentru a aborda provocările legate de sustenabilitate prezentate de acest material ubicuu; de asemenea, Comisia va continua să promoveze o abordare concertată pentru combaterea poluării cu materiale plastice la nivel mondial, astfel cum se prevede în secțiunea 7.

Pentru a spori utilizarea de materiale plastice reciclate și pentru a contribui la o utilizare mai sustenabilă a materialelor plastice, Comisia va propune **cerințe obligatorii privind conținutul de materiale reciclate și măsuri de reducere a deșeurilor pentru produse-cheie, cum ar fi ambalajele, materialele de construcții și vehiculele**, ținând seama în același timp de activitățile Alianței pentru circularitate în domeniul maselor plastice.

Pe lângă măsurile de reducere a deșeurilor din plastic, Comisia va aborda problema **prezenței particulelor de microplastic în mediu** prin acțiuni precum:

- **restricționarea particulelor de microplastic adăugate în mod intenționat** și abordarea problemei peletelor, ținând seama de avizul Agenției Europene pentru Produse Chimice;
- elaborarea de **măsuri de etichetare, standardizare, certificare și reglementare** privind eliberarea în mod neintenționat de particule de microplastic, inclusiv măsuri pentru îmbunătățirea **captării particulelor de microplastic** în toate etapele relevante ale ciclului de viață al produselor;
- dezvoltarea în continuare și armonizarea metodelor de **măsurare a particulelor de microplastic eliberate în mod neintenționat**, în special a celor provenite din pneuri și textile, și furnizarea de date armonizate privind concentrațiile de microplastic din apa de mare;
- eliminarea lacunelor în ceea ce privește **cunoștințele științifice legate de riscul și apariția** particulelor de microplastic în mediu, în apa potabilă și în produsele alimentare.

În plus, Comisia va aborda noile provocări în materie de sustenabilitate prin elaborarea unui **cadru de politică privind**:

²⁸ COM(2018) 28 final.

- **aprovizionarea cu materiale plastice de origine biologică, etichetarea și utilizarea acestora**, pe baza evaluării cazurilor în care utilizarea materiilor prime biologice are beneficii reale pentru mediu, care nu se limitează la reducerea utilizării resurselor fosile;
- **utilizarea de materiale plastice biodegradabile sau compostabile**, pe baza unei evaluări a situațiilor în care o astfel de utilizare poate fi benefică pentru mediu, precum și a criteriilor pentru astfel de situații. Se va urmări asigurarea faptului că etichetarea unui produs ca fiind „biodegradabil” sau „compostabil” nu îi induce în eroare pe consumatori să se debaraseze de produsul respectiv într-un mod de natură să genereze deșeuri de plastic sau poluare din cauza unor condiții de mediu inadecvate sau din cauza timpului insuficient pentru degradare.

Comisia va asigura punerea în aplicare în timp util a noii directive privind **produsele din plastic de unică folosință**²⁹ și echipamentele de pescuit pentru a aborda problema poluării marine cu materiale plastice, protejând în același timp piața unică, în special în ceea ce privește:

- interpretarea armonizată privind produsele reglementate de directivă;
- etichetarea produselor precum tutunul, paharele pentru băuturi și șervețelele umede, precum și introducerea capacelor atașate pentru sticle, pentru a preveni aruncarea de gunoaie pe domeniul public;
- elaborarea în premieră a unor norme privind măsurarea conținutului de materiale reciclate din produse.

3.5. Produsele textile

Textilele ocupă al patrulea loc în lista categoriilor de produse cu cea mai mare presiune în privința utilizării materiilor prime principale și a apei, după alimente, locuințe și transporturi, și al cincilea loc în privința emisiilor de gaze cu efect de seră³⁰. Se estimează că mai puțin de 1 % din toate textilele din întreaga lume sunt reciclate în produse textile noi³¹. Sectorul textilelor din UE, compus în principal din IMM-uri, a început să se redreseze după o lungă perioadă de restructurare, în condițiile în care 60 % (ca valoare) din articolele de îmbrăcăminte din UE sunt produse în altă parte a lumii.

Având în vedere complexitatea lanțului valoric al textilelor, pentru a răspunde acestor provocări, Comisia va propune **o strategie cuprinzătoare a UE pentru textile**, pe baza contribuțiilor transmise de industrie și de alte părți interesate. Strategia va avea drept obiectiv consolidarea competitivității industriale și a inovării în acest sector, stimularea pieței UE pentru textile produse sustenabil și prin economia circulară, inclusiv a pieței pentru reutilizarea textilelor, abordarea problemei reprezentate de moda de consum și stimularea creării unor noi modele de afaceri. În acest scop se va adopta un set cuprinzător de măsuri, inclusiv:

- aplicarea la cazul textilelor a **noului cadru privind produsele sustenabile** menționat în secțiunea 2, inclusiv prin instituirea unor **măsuri de proiectare ecologică** menite să asigure că produsele textile sunt adaptate pentru circularitate,

²⁹ Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului, JO L 155, 12.6.2019, p. 1.

³⁰ Raport de informare al Agenției Europene de Mediu, noiembrie 2019.

³¹ Ellen McArthur Foundation (2017), „A new Textiles Economy”.

prin asigurarea utilizării de materii prime secundare, prin controlul prezenței substanțelor chimice periculoase și prin **capacitarea întreprinderilor și a consumatorilor privați să aleagă textilele sustenabile și să aibă acces facil la reutilizare și servicii de reparare;**

- îmbunătățirea mediului de afaceri și de reglementare pentru textilele sustenabile și produse prin economia circulară în UE, în special prin oferirea de **stimulente și sprijin pentru modelele de afaceri de tip „produs ca serviciu”, pentru adoptarea principiilor circularității în ceea ce privește materialele și procesele de producție**, precum și prin sporirea transparenței prin intermediul **cooperării internaționale;**
- furnizarea de orientări în scopul atingerii unor **niveluri ridicate de colectare separată a deșeurilor textile**, pe care statele membre trebuie să le asigure până în 2025;
- stimularea **sortării, reutilizării și reciclării textilelor**, inclusiv prin **inovare și prin încurajarea aplicațiilor industriale și a măsurilor de reglementare**, cum ar fi răspunderea extinsă a producătorilor.

3.6. Construcțiile și clădirile

Mediul construit are un impact semnificativ asupra multor sectoare ale economiei, asupra locurilor de muncă locale și asupra calității vieții. Pentru mediul construit sunt necesare cantități mari de resurse, acesta utilizând aproximativ 50 % din totalul materialelor extrase. Sectorul construcțiilor produce peste 35 % din totalul deșeurilor generate în UE³². Emisiile de gaze cu efect de seră provenite din extracția materialelor, fabricarea de produse de construcție, construcția și renovarea clădirilor sunt estimate la 5-12 % din totalul emisiilor naționale de gaze cu efect de seră³³. O eficiență mai mare a materialelor ar putea duce la reducerea cu 80 % a acestor emisii³⁴.

Pentru a exploata potențialul de sporire a eficienței materialelor și de reducere a impactului asupra climei, Comisia va lansa o nouă **strategie cuprinzătoare pentru un mediu construit sustenabil**. Această strategie va asigura coerența în toate domeniile de politică relevante, cum ar fi clima, eficiența energetică și a resurselor, gestionarea deșeurilor din construcții și demolări, accesibilitatea, digitalizarea și competențele. Strategia va promova principiile circularității pe tot parcursul ciclului de viață al clădirilor, prin:

- abordarea performanței în materie de sustenabilitate a produselor pentru construcții în contextul revizuirii **Regulamentului privind produsele pentru construcții**³⁵, inclusiv prin posibila introducere a unor cerințe privind conținutul de materiale reciclate din anumite produse pentru construcții, ținând seama de siguranța și funcționalitatea acestora;

³² Date Eurostat pentru 2016.

³³ <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuellt-status/vaxthusgaser/>

³⁴ Hertwich, E., Lifset, R., Pauliuk, S., Heeren, N., IRP, (2020), „Resource Efficiency and Climate Change: Material Efficiency Strategies for a Low-Carbon Future”.

³⁵ Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului, JO L 88, 4.4.2011, p. 5.

- promovarea unor măsuri de îmbunătățire a sustenabilității și a adaptabilității activelor construite, în conformitate cu principiile economiei circulare pentru proiectarea clădirilor³⁶, și instituirea unor **registre de evidență digitală** pentru clădiri;
- utilizarea sistemului Level(s)³⁷ pentru **integrarea evaluării ciclului de viață în achizițiile publice** și în **cadrul financiar sustenabil al UE**, precum și examinarea posibilității de a stabili obiective în ceea ce privește reducerea emisiilor de dioxid de carbon și potențialul de stocare a carbonului;
- analizarea posibilității de a revizui **țintele privind recuperarea materialelor prevăzute de legislația UE pentru deșeurile din construcții și demolări și fracțiunile acestora de materiale specifice**;
- promovarea inițiativelor de **reducere a impermeabilizării solului**, de reabilitare a siturilor abandonate sau a siturilor dezafectate contaminate și de creștere a nivelului de utilizare sigură, sustenabilă și circulară a **solurilor excavate**.

În plus, **inițiativa privind „valul de renovări ale clădirilor”**, anunțată în Pactul verde european, menită să conducă la îmbunătățiri semnificative în materie de eficiență energetică în UE, va fi pusă în aplicare în conformitate cu principiile economiei circulare, în special în ceea ce privește optimizarea performanței ciclului de viață și creșterea speranței de viață a activelor construite. Ca parte a revizuirii țăntelor de recuperare a deșeurilor din construcții și demolări, Comisia va acorda o atenție deosebită materialelor izolante, care generează un flux de deșeuri în creștere.

3.7. Alimentele, apa și nutriția

Economia circulară poate reduce semnificativ efectele negative ale extracției și utilizării resurselor asupra mediului și poate contribui la refacerea biodiversității și a capitalului natural în Europa. Resursele biologice reprezintă o contribuție esențială la economia UE și vor juca un rol și mai important în viitor. Comisia va urmări să asigure sustenabilitatea biomateriilor regenerabile, inclusiv prin acțiuni întreprinse ca urmare a strategiei și a planului de acțiune în domeniul bioeconomiei.

În condițiile în care lanțul valoric alimentar este responsabil de presiuni semnificative asupra resurselor și a mediului, se estimează că 20 % din totalul alimentelor produse se pierd sau se risipesc în UE. Prin urmare, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă și ca parte a revizuirii Directivei 2008/98/CE³⁸ menționată în secțiunea 4.1, Comisia va propune introducerea unui **obiectiv privind reducerea risipei alimentare** ca acțiune-cheie în cadrul viitoarei strategii „de la fermă la consumator”, care va aborda în mod cuprinzător lanțul valoric alimentar.

Comisia va lua în considerare, de asemenea, măsuri specifice care să îmbunătățească sustenabilitatea distribuției și a consumului de alimente. În cadrul inițiativei privind produsele sustenabile, Comisia va efectua analize pentru a stabili domeniul de aplicare al unei inițiative legislative privind reutilizarea, cu scopul de a **înlocui ambalajele, vesela și tacâmurile de unică folosință cu produse reutilizabile în cadrul serviciilor alimentare**.

³⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/39984>

³⁷ <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

³⁸ Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive, JO L 312, 22.11.2008, p. 3.

Noul Regulament privind reutilizarea apei va încuraja abordările care să respecte principiile circularității în ceea ce privește reutilizarea apei în agricultură. Comisia va facilita **reutilizarea și utilizarea eficientă a apei, inclusiv în procesele industriale.**

În plus, Comisia va elabora un **Plan de gestionare integrată a nutrienților**, cu scopul de a asigura o utilizare mai sustenabilă a acestora și de a stimula piețele pentru nutrienți recuperați. Comisia va lua în considerare, de asemenea, **revizuirea directivelor privind tratarea apelor reziduale și a nămolului de epurare** și va evalua **mijloace naturale de eliminare a nutrienților, cum ar fi algele.**

4. MAI PUȚINE DEȘEURI, MAI MULTĂ VALOARE

4.1. O politică consolidată privind deșeurile în sprijinul prevenirii generării de deșeuri și al circularității

În ciuda eforturilor depuse la nivelul UE și la nivel național, cantitatea de deșeuri generate nu scade. Cantitatea anuală de deșeuri generată de toate sectoarele economice din UE se ridică la 2,5 miliarde de tone, echivalentul a 5 tone pe cap de locuitor pe an, fiecare cetățean producând, în medie, aproape o jumătate de tonă de deșeuri municipale. Decuplarea efectivă a generării de deșeuri de creșterea economică va necesita eforturi considerabile de-a lungul întregului lanț valoric și în fiecare gospodărie în parte.

Punerea în aplicare a politicii în materie de produse durabile și transpunerea acesteia în legislație specifică (a se vedea secțiunile 2 și 3) vor fi esențiale pentru realizarea de progrese în ceea ce privește prevenirea generării de deșeuri. În plus, trebuie să dezvoltăm, să consolidăm și să punem mai bine în aplicare legislația UE privind deșeurile.

Beneficiind de sprijinul fondurilor UE, legislația UE privind deșeurile a permis, începând cu anii 1970, îmbunătățirea considerabilă a gestionării deșeurilor. Această legislație trebuie însă modernizată în permanență pentru a ține pasul cu economia circulară și cu era digitală. Astfel cum s-a explicat în secțiunea 3, se va propune revizuirea **legislației UE privind bateriile, ambalajele, vehiculele scoase din uz și substanțele periculoase din echipamentele electronice**, pentru prevenirea generării de deșeuri, pentru mărirea conținutului de materiale reciclate din produse, pentru promovarea unor fluxuri de deșeuri mai sigure și mai curate și pentru asigurarea unei reciclări de înaltă calitate.

În plus, Comisia va prezenta **obiective de reducere a deșeurilor** pentru anumite fluxuri, ca parte a unui set mai larg de măsuri de prevenire a generării de deșeuri, în contextul revizuirii Directivei 2008/98/CE. De asemenea, Comisia va consolida punerea în aplicare a cerințelor recent adoptate pentru **schemele de răspundere extinsă a producătorilor**, va oferi stimulente și va încuraja schimbul de informații și de bune practici în materie de reciclare a deșeurilor. Toate aceste măsuri servesc obiectivului de reducere semnificativă a cantității totale de deșeuri generate și de **înjumătățire, până în 2030, a cantității de deșeuri municipale reziduale (nereciclate).**

Reciclarea de înaltă calitate se bazează pe o colectare separată eficace a deșeurilor. Pentru a ajuta cetățenii, întreprinderile și autoritățile publice să separe mai bine deșeurile, Comisia **va propune armonizarea sistemelor de colectare separată a deșeurilor.** Mai precis, această propunere va avea drept obiect cele mai eficiente combinații de modele de colectare separată și densitatea și accesibilitatea punctelor de colectare separată, inclusiv în spațiile publice, ținând seama de condițiile locale și regionale, de la regiunile urbane până la cele ultraperiferice. Vor fi luate în considerare și alte aspecte care să faciliteze implicarea consumatorilor, cum ar fi uniformizarea culorilor pubelelor și armonizarea

simbolurilor pentru principalele tipuri de deșeuri, a etichetelor produselor, a campaniilor de informare și a instrumentelor economice. Această propunere va urmări, de asemenea, standardizarea și utilizarea sistemelor de management al calității pentru a asigura calitatea deșeurilor colectate destinate utilizării pentru produse, în special ca materiale care intră în contact cu produsele alimentare.

Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a sprijini statele membre în gestionarea deșeurilor. Jumătate dintre ele riscă să nu respecte obiectivul de reciclare, până în 2020, a 50 % din deșeurile municipale. Pentru a stimula reformele politice, Comisia va organiza **schimburi la nivel înalt privind economia circulară și deșeurile și va intensifica cooperarea cu statele membre, regiunile și orașele** în ceea ce privește utilizarea optimă a fondurilor UE. Dacă se va dovedi necesar, Comisia își va utiliza, de asemenea, competențele de asigurare a respectării legii.

4.2. Consolidarea circularității într-un mediu fără substanțe toxice

Politica și legislația UE privind substanțele chimice, în special Regulamentul REACH, încurajează trecerea la substanțele chimice sigure încă din faza de proiectare („*safe-by-design*”) prin înlocuirea progresivă a substanțelor periculoase, pentru o mai bună protecție a cetățenilor și a mediului. Cu toate acestea, siguranța materiilor prime secundare poate fi în continuare compromisă, de exemplu atunci când în materiile prime reciclate continuă să existe substanțe interzise. Pentru a spori încrederea în utilizarea materiilor prime secundare, Comisia:

- va sprijini dezvoltarea de soluții care să permită **sortarea de înaltă calitate și înlăturarea contaminanților din deșeuri**, inclusiv a celor care rezultă în urma unei contaminări accidentale;
- va elabora **metodologii pentru reducerea la minimum a substanțelor care prezintă riscuri pentru sănătate sau pentru mediul înconjurător în materialele reciclate și în articolele fabricate din acestea**;
- va coopera cu sectorul industrial pentru a dezvolta treptat **sisteme armonizate de urmărire și gestionare a informațiilor privind substanțele** identificate ca prezentând motive de îngrijorare deosebită și alte substanțe relevante, în special cele cu efecte cronice³⁹, precum și substanțele în cazul cărora apar probleme tehnice în cadrul operațiunilor de valorificare prezente de-a lungul lanțurilor de aprovizionare, și **care să identifice substanțele respective în deșeuri**, în sinergie cu măsurile din cadrul de politică privind produsele durabile și cu baza de date a Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) privind articolele care conțin substanțe ce prezintă motive de îngrijorare deosebită;
- va propune modificarea **anexelor la Regulamentul privind poluanții organici persistenți**, în conformitate cu progresele științifice și tehnice și cu obligațiile internaționale asumate în cadrul Convenției de la Stockholm și
- va îmbunătăți **clasificarea și gestionarea deșeurilor periculoase**, astfel încât să se mențină fluxuri de reciclare curate, inclusiv prin alinierea în continuare la

³⁹ Identificate în Regulamentul (CE) nr 1907/2006 și în Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006, JO L 353, 31.12.2008, p. 1.

clasificarea substanțelor chimice și a amestecurilor, dacă acest lucru se va dovedi necesar.

Viitoarea **strategie privind promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice** va include prevederi mai detaliate privind interfața dintre legislația privind substanțele chimice, produsele și deșeurile și va consolida sinergiile cu economia circulară.

4.3. Crearea unei piețe a UE funcționale pentru materiile prime secundare

Este greu pentru materiile prime secundare să intre în concurență cu materiile prime primare, din motive care sunt legate nu numai de siguranță, ci și de performanță, disponibilitate și costuri. O serie de acțiuni prevăzute în acest plan, în special introducerea unor cerințe privind **conținutul de material reciclat** în produse, vor contribui la prevenirea unui dezechilibru între cererea și oferta de materii prime secundare și la asigurarea unei dezvoltări treptate a sectorului reciclării în UE. În plus, pentru a crea o piață internă funcțională a materiilor prime secundare, Comisia:

- va evalua posibilitatea de a elabora **criterii suplimentare de stabilire a încetării statutului de deșeu la nivelul UE pentru anumite fluxuri de deșuri**, pornind de la monitorizarea aplicării de către statele membre a normelor revizuite privind stabilirea încetării statutului de deșeu și a subproduselor, și va sprijini inițiativele transfrontaliere de cooperare în vederea armonizării criteriilor naționale de stabilire a încetării statutului de deșeu și a celor privind subprodusele;
- va consolida rolul **standardizării** pe baza unei evaluări continue a activităților de standardizare existente la nivel național, european și internațional;
- va folosi la timp restricțiile privind utilizarea **substanțelor care prezintă motive de îngrijorare deosebită** în cazurile în care utilizarea substanțelor respective face obiectul unei cerințe de autorizare, continuând totodată îmbunătățirea controalelor la frontiere și
- va evalua fezabilitatea înființării unui **observator al pieței materiilor prime secundare esențiale**.

4.4. Exporturile de deșuri din UE

Piața mondială a deșeurilor suferă schimbări considerabile. În ultimul deceniu, milioane de tone de deșuri europene au fost exportate în țări din afara UE, de multe ori fără să se acorde suficientă atenție tratării corespunzătoare a deșeurilor. În multe cazuri, exporturile de deșuri conduc atât la efecte negative asupra mediului și a sănătății în țările de destinație, cât și la pierderi de resurse și oportunități economice pentru industria reciclării din UE. Restricțiile la import introduse recent de unele țări terțe au scos în evidență dependența excesivă a UE de tratarea deșeurilor în străinătate, dar, în același timp, au stimulat industria reciclării să își sporească capacitatea și aducă o valoare adăugată deșeurilor în UE.

Având în vedere aceste evoluții și faptul că transferurile ilegale de deșuri rămân o sursă de îngrijorare, Comisia va lua măsuri pentru **a se asigura că UE nu exportă în țări terțe propriile probleme în materie de deșuri**. Acțiunile privind proiectarea, calitatea și siguranța produselor secundare și consolidarea piețelor acestora vor contribui la transformarea mențiunii „**reciclat în UE**” într-o referință pentru materialele secundare de calitate.

Facilitarea pregătirii pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor în UE va fi îmbunătățită printr-o revizuire aprofundată a **normelor UE privind expedierea deșeurilor**⁴⁰. Revizuirea va viza, de asemenea, **restricționarea exporturilor de deșeuri care au un impact nociv asupra mediului și a sănătății în țări terțe sau care pot fi tratate în cadrul UE**, concentrându-se asupra țărilor de destinație, a fluxurilor de deșeuri problematice, a tipurilor de operațiuni de gestionare a deșeurilor care constituie surse de îngrijorare și a punerii în aplicare a legii pentru a contracara transferurile ilegale. Comisia va sprijini, de asemenea, măsurile adoptate la nivel multilateral, regional și bilateral de **combateră a infracțiunilor împotriva mediului, în special a exporturilor ilegale și a traficului ilicit**, de consolidare a **controalelor transferurilor de deșeuri** și de îmbunătățire a gestionării durabile a deșeurilor în aceste țări.

5. PENTRU O BUNĂ FUNCȚIONARE A CIRCULARITĂȚII LA NIVELUL CETĂȚENILOR, AL REGIUNILOR ȘI AL ORAȘELOR

Între 2012 și 2018, numărul de locuri de muncă legate de economia circulară în UE a crescut cu 5 %, ajungând la aproximativ 4 milioane⁴¹. Se preconizează că circularitatea are un efect net pozitiv asupra creării de locuri de muncă, cu condiția ca lucrătorii să dobândească competențele necesare tranziției către o economie verde. Potențialul **economiei sociale**, care este un pionier în crearea de locuri de muncă legate de economia circulară, va fi potențat de beneficiile reciproce ale sprijinului acordat tranziției verzi și consolidării incluziunii sociale, în special în cadrul Planului de acțiune pentru punerea în aplicare a **Pilonului european al drepturilor sociale**⁴².

Comisia se va asigura că instrumentele sale menite să sprijine crearea de competențe și locuri de muncă contribuie, de asemenea, la accelerarea tranziției către o economie circulară, inclusiv în contextul actualizării **Agendei sale pentru competențe**, al lansării unui **Pact privind competențele** cu parteneriate la scară largă între mai multe părți interesate și al Planului de acțiune pentru economia socială. **Fondul social european Plus** va încuraja investițiile suplimentare în sistemele de educație și de formare, în învățarea pe tot parcursul vieții și inovarea socială.

Comisia va valorifica, de asemenea, potențialul instrumentelor de finanțare și al UE pentru a sprijini investițiile necesare la nivel regional și va asigura faptul că toate regiunile beneficiază de pe urma tranziției. Pe lângă acțiunile de sensibilizare, cooperare și consolidare a capacităților, fondurile **politicii de coeziune** vor ajuta regiunile să pună în aplicare strategii privind economia circulară și să își consolideze structura industrială și lanțurile valorice. În cazul **regiunilor ultraperiferice și al insulelor**, soluțiile economiei circulare vor fi adaptate, deoarece aceste regiuni sunt dependente de importurile de resurse, cantitatea de deșeuri generate este mare (din cauza turismului), iar deșeurile sunt exportate. **Mecanismul pentru o tranziție justă**⁴³, propus ca parte a Planului de investiții al Pactului ecologic european, și InvestEU vor fi în măsură să sprijine proiecte axate pe economia circulară.

Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană, Inițiativa „Orașe inteligente - o provocare” și Inițiativa privind promovarea economiei circulare în orașe și regiuni,

⁴⁰ Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri, JO L 190, 12.7.2006, p. 1.

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=cei_cie010&language=en

⁴² COM(2020) 14 final

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/fs_20_39

aflate în stadiu de propunere, vor constitui un sprijin esențial pentru orașe. Economia circulară se va număra printre domeniile prioritare ale **Acordului privind orașele verzi**.

Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară va fi în continuare locul în care părțile interesate pot face schimb de informații.

6. ACȚIUNI TRANSVERSALE

6.1. Circularitatea ca o condiție prealabilă pentru neutralitatea climatică

Pentru a realiza neutralitatea climatică, trebuie intensificate sinergiile dintre circularitate și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Comisia:

- va analiza modul în care **impactul circularității asupra atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice** poate fi măsurat în mod sistematic;
- va îmbunătăți **instrumentele de modelare pentru a capta beneficiile economiei circulare în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră** la nivelul UE și la nivel național și
- va promova consolidarea **rolului circularității în viitoarele revizuri ale planurilor naționale integrate privind energia și clima** și, după caz, în alte politici privind clima.

Pentru atingerea neutralității climatice, pe lângă reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, va trebui ca dioxidul de carbon să fie eliminat din atmosferă, să fie utilizat în economia noastră fără a fi eliberat și să fie stocat pe perioade mai lungi de timp. Eliminarea dioxidului de carbon se poate realiza aplicând fie soluții bazate pe natură, cum ar fi refacerea ecosistemelor, protejarea pădurilor, împăduriri, gestionarea sustenabilă a pădurilor, sechestrarea carbonului în solurile agricole, fie soluții bazate pe consolidarea circularității, de exemplu prin stocarea pe termen lung în construcții din lemn sau prin utilizare și stocarea de carbon în produse, de exemplu prin mineralizare în materialele de construcție.

Pentru a **stimula adoptarea procedurilor de eliminare a dioxidului de carbon și circularitatea crescută a dioxidului de carbon**, respectând pe deplin obiectivele privind biodiversitatea, Comisia va analiza dezvoltarea unui **cadru de reglementare pentru certificarea absorbțiilor de carbon** bazat pe o contabilizare solidă și transparentă a dioxidului de carbon, care să monitorizeze și să verifice autenticitatea eliminării carbonului.

6.2. Crearea unor condiții economice favorabile

Accelerarea tranziției verzi necesită măsuri prudente, dar decisive, care să orienteze finanțarea către modele de producție și de consum mai sustenabile. Comisia a luat deja o serie de inițiative în acest sens, de exemplu **integrând obiectivul privind economia circulară în Regulamentul UE privind taxonomia**⁴⁴ și efectuând lucrări pregătitoare cu privire la **criteriile de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produsele financiare**. **Platforma de sprijin financiar pentru economia circulară** le va oferi în continuare promotorilor de proiecte orientări cu privire la stimulentele pentru economia

⁴⁴ Sistemul de clasificare al UE pentru activități sustenabile din punctul de vedere al mediului:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/HIS/?uri=CELEX%3A52018PC0353>

circulară, la consolidarea capacităților și la gestionarea riscurilor financiare. Instrumentele financiare ale UE, cum ar fi garanțiile pentru IMM-uri din cadrul financiar actual și InvestEU, începând cu 2021, mobilizează finanțările private în favoarea economiei circulare. Comisia a propus, de asemenea, **o nouă resursă proprie pentru bugetul UE, bazată pe cantitatea de deșeuri de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate**. În plus, Comisia:

- va facilita accesul întreprinderilor la datele de mediu în cadrul viitoarei **revizuri a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare**;
- va sprijini **o inițiativă lansată de întreprinderi de elaborare a unor principii de contabilitate de mediu** care să completeze datele financiare cu date privind performanța economiei circulare;
- va încuraja **integrarea criteriilor de sustenabilitate în strategiile întreprinderilor**, prin îmbunătățirea cadrului de guvernanță corporativă;
- va ține cont de obiectivele legate de economia circulară în cadrul procesului de **reorientare a semestrului european** și în contextul viitoarei revizuri a **Orientărilor privind ajutoarele de stat în domeniul mediului și al energiei** și
- va continua să încurajeze aplicarea la scară mai largă a **instrumentelor economice** bine concepute, cum ar fi **taxele de mediu, inclusiv taxele pentru depozitarea și incinerarea deșeurilor** și le va permite statelor membre să recurgă la **taxa pe valoarea adăugată (TVA)** pentru a promova activitățile legate de economia circulară care îi vizează pe consumatorii finali, în special serviciile de reparație⁴⁵.

6.3. Asigurarea tranziției prin cercetare, inovare și digitalizare

Întreprinderile europene sunt pionieri în materie de inovații în domeniul economiei circulare. **Fondul european de dezvoltare regională**, prin specializarea inteligentă, și programele **LIFE** și **Orizont Europa** vor completa finanțarea privată a inovării și vor sprijini întregul ciclu de inovare, în vederea găsirii de soluții pe piață. Orizont Europa va sprijini elaborarea de indicatori și de date, precum și de materiale și produse noi, înlocuirea și eliminarea substanțelor periculoase pe baza abordării „sigur încă din faza de proiectare” („*safe by design*”) și elaborarea unor modele de afaceri care să respecte principiile economiei circulare și a unor noi tehnologii de producție și de reciclare; se vor analiza inclusiv posibilitățile de reciclare chimică, ținând seama de rolul instrumentelor digitale în realizarea obiectivelor economiei circulare. **Acțiunile Marie Skłodowska Curie** pot, la rândul lor, să sprijine dezvoltarea competențelor, formarea și mobilitatea cercetătorilor în acest domeniu.

Tehnologiile digitale permit urmărirea traseului produselor, al componentelor și al materialelor și pot asigura accesul în condiții de securitate la datele rezultate. **Spațiul european de date pentru aplicațiile inteligente care să respecte principiile economiei circulare** menționat în secțiunea 2 va asigura arhitectura și sistemul de guvernanță care vor stimula aplicațiile și serviciile, cum ar fi pașapoartele produselor, cartografierea resurselor și informarea consumatorilor.

⁴⁵ În funcție de rezultatul procedurii legislative în curs.

Institutul European de Inovare și Tehnologie va coordona inițiativele de inovare în materie de economie circulară în colaborare cu universitățile, organizațiile de cercetare, industria și IMM-urile, în cadrul comunităților de cunoaștere și inovare.

Regimul proprietății intelectuale trebuie să corespundă erei digitale și tranziției verzi și să sprijine competitivitatea întreprinderilor din UE. Comisia va propune o **strategie în materie de proprietate intelectuală** pentru a se asigura că proprietatea intelectuală rămâne un factor esențial care favorizează economia circulară și apariția unor noi modele de afaceri.

7. STIMULAREA EFORTURILOR LA NIVEL MONDIAL

UE nu poate reuși decât dacă eforturile sale stimulează, de asemenea, tranziția mondială către o economie echitabilă, neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și circulară. Există o nevoie din ce în ce mai mare să se înregistreze progrese în discuțiile cu privire la definirea unui „spațiu de operare sigur”, în care utilizarea diferitelor resurse naturale să nu depășească anumite praguri locale, regionale sau mondiale, iar impactul asupra mediului să rămână în limitele de sustenabilitate ale planetei.

Pentru țările cu o perspectivă de aderare la UE, vecinii noștri cei mai apropiați din sud și din est, economiile emergente și principalii parteneri din întreaga lume, noile modele sustenabile vor deschide oportunități de afaceri și de ocupare a forței de muncă, consolidând, în același timp, legăturile cu actorii economici europeni⁴⁶.

Pentru a sprijini o reorientare mondială către o economie circulară, Comisia:

- va face eforturi la nivel internațional pentru a ajunge la un **acord mondial privind materialele plastice** și pentru a promoveze adoptarea abordării UE privind economia circulară cu privire la materialele plastice, pornind de la Strategia europeană privind materialele plastice;
- va propune o **alianță mondială pentru economia circulară** pentru a identifica lacunele în materie de cunoștințe și de guvernanta în ceea ce privește promovarea unei economii circulare globale și pentru a lansa inițiative de parteneriat, inclusiv cu marile economii;
- va analiza fezabilitatea definirii unui „spațiu de operare sigur” pentru utilizarea resurselor naturale și va avea în vedere inițierea de discuții în vederea unui **acord internațional privind gestionarea resurselor naturale**;
- va consolida **parteneriatul cu Africa** pentru a maximiza beneficiile tranziției verzi și ale economiei circulare;
- se va asigura că **acordurile de liber schimb** reflectă obiectivele consolidate ale economiei circulare;
- va sprijini în continuare economia circulară în **procesul de aderare al Balcanilor de Vest** și în contextul **dialogurilor politice, al forurilor și al acordurilor de mediu bilaterale, regionale și multilaterale**, precum și al asistenței pentru preaderare și al programelor de vecinătate, de dezvoltare și de cooperare internațională, inclusiv prin intermediul platformei internaționale privind finanțarea durabilă și

⁴⁶ SWD(2020) 100.

- își va intensifica **activitățile de informare**, inclusiv prin intermediul diplomației Pactului verde european și al misiunilor legate de economia circulară, și va colabora cu statele membre ale UE pentru a consolida coordonarea și eforturile comune pentru o economie circulară mondială.

8. MONITORIZAREA PROGRESSELOR

În conformitate cu Pactul verde european și cu Strategia anuală pentru 2020 privind creșterea durabilă⁴⁷, Comisia **va consolida monitorizarea planurilor și a măsurilor naționale de accelerare a tranziției către o economie circulară, ca parte a reorientării procesului semestrului european** în vederea unei integrări mai pregnante a dimensiunii sustenabilității.

De asemenea, Comisia va actualiza **cadrul de monitorizare pentru economia circulară**⁴⁸. Bazându-se cât mai mult posibil pe statisticile europene, noii indicatori vor ține seama de domeniile de interes ale prezentului plan de acțiune și de legăturile dintre circularitate, neutralitatea climatică și ambiția de reducere la zero a poluării. În același timp, proiectele din cadrul programului Orizont Europa și datele provenite de la programul Copernicus vor îmbunătăți indicatorii circularității la diferite niveluri care nu se reflectă încă în statisticile oficiale.

De asemenea, vor fi dezvoltați în continuare indicatori privind utilizarea resurselor, inclusiv amprenta consumului și amprenta materiilor prime, pentru a ține evidența consumului de materiale și a impactului asupra mediului aferente modelelor noastre de producție și consum. Acești indicatori vor fi legați de monitorizarea și evaluarea progreselor înregistrate în vederea decuplării creșterii economice de utilizarea resurselor și de impactul său în UE și în afara acesteia.

9. CONCLUZIE

Tranziția către economia circulară va fi sistemică, profundă și transformatoare, atât în UE, cât și în afara acesteia. Uneori, această tranziție va fi destabilizantă, deci este nevoie să fie echitabilă. Aceasta va necesita alinierea și cooperarea tuturor părților interesate de la toate nivelurile – european, național, regional, local și internațional.

Prin urmare, Comisia invită instituțiile și organismele UE să aprobe prezentul plan de acțiune și să contribuie în mod activ la punerea lui în aplicare și încurajează statele membre să adopte sau să actualizeze strategiile, planurile și măsurile naționale privind economia circulară pentru a reflecta acest nivel de ambiție. În plus, Comisia va recomanda ca economia circulară să fie inclusă pe lista subiectelor de discuție privind viitorul Europei și să fie abordată în mod regulat în cadrul dialogurilor cu cetățenii.

⁴⁷ COM (2019) 650 final.

⁴⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework>